

Statenmededeling aan Provinciale Staten

Onderwerp

Uitvoeringsprogramma Erfgoed 2012-2015 - voortgangsrapportage

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Kennisnemen van

De nadere onderbouwing en voortgangsrapportage van het Uitvoeringsprogramma Erfgoed 2012-2015.

Aanleiding

Provinciale Staten hebben op 9 maart 2012 aan Gedeputeerde Staten opdracht gegeven tot het uitvoeren van het ‘Uitvoeringsprogramma Erfgoed 2012-2015’.

Datum

24 juni 2013

Documentnummer

3452812

Bij de besluitvorming is toegezegd om “probleem en oplossing van actielijn 1 Kenniscentrum Erfgoed te onderbouwen en vorm te geven door het concreet benoemen van de output en de outcome in een voortgangsrapportage. Daaruit zal blijken welke problemen door de voorgestane aanpak worden opgelost” (30 augustus 2013 commissie CS).

Onderstaand geven we de toegezegde onderbouwing weer voor actielijn 1. Daarnaast wordt ingegaan op de overige actielijnen van het Uitvoeringsprogramma.

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn uitvoeringsbevoegd voor het Uitvoeringsprogramma Erfgoed.

Kernboodschap

Actielijn 1 Kenniscentrum Erfgoed zorgt voor kennisdeling en betrokkenheid.

Het doel van deze actielijn is het bundelen en beschikbaar stellen van kennis en deskundigheid op het gebied van cultureel erfgoed, geschiedenis, streektaal en volkscultuur in Brabant. Gericht op de wetenschapper, de erfgoed specialist, de ondernemers, de vrijwilliger en de leek.

De output is een kenniscentrum (de Erfgoed Academie Brabant) met daarin geborgd wetenschappelijk historisch onderzoek (leerstoelen), een doorlopende leerlijn en de overdracht van kennis.

Het maatschappelijk effect (outcome) is dat mensen zich, door bekendheid met erfgoed, betrokken voelen bij erfgoed, ervan gaan houden en er zelf voor gaan zorgen. Dit sluit aan bij de ambities in de Agenda van Brabant: ‘Wat diep geworteld zit, kan hoog groeien.’

<i>Actielijn 1 Kenniscentrum Erfgoed</i>	
Van Door veranderde wetgeving in 2012 is de rol van de provincie verkleind. Er wordt van rijksweg meer verantwoordelijkheid bij instellingen, ondernemers, eigenaars, vrijwilligers en gemeenten neergelegd. Deze partijen zijn vaak nog onvoldoende toegerust om de zorg voor erfgoed op zich te nemen.	Naar Gebundelde kennis over erfgoed is eenvoudig en eenduidig beschikbaar. Er is sprake van goed ontwikkelde vakkennis en zelf-organiserend vermogen bij erfgoeddeskundigen en vrijwilligers en verbeterde samenwerking tussen publieke en private partners. Toegenomen beleving van erfgoed heeft de particuliere betrokkenheid bij erfgoed vergroot.
Indicatoren <i>(gebaseerd op 0-meting PON)</i> • Functionerend centraal loket • Aantal cursussen • Soort cursussen • Aantal cursisten (basisschool, middelbare school, overig (0-100 jaar)) • Aantal deelnemende scholen • Waardering van het cursusaanbod • Samenwerking tussen aanbieders • Plaatsgevonden symposium • Aantal kennisprojecten	
Stand van zaken De provinciale uitvoeringsorganisatie Erfgoed Brabant heeft op verzoek van de provincie de actielijn 'Kenniscentrum Erfgoed' nader uitgewerkt in het project 'Erfgoed Academie Brabant'. Zij hebben de opdracht gekregen de Erfgoed Academie op projectbasis vorm te geven (tot eind 2015). De bestaande infrastructuur in Brabant wordt versterkt en uitgebreid met nieuwe partners binnen en buiten het onderwijs.	

Datum

24 juni 2013

Documentnummer

3452812

Stand van zaken Uitvoeringsprogramma Erfgoed 2012-2015

Met de op 21 juni 2013 door PS vastgestelde Cultuuragenda streeft de provincie naar een nieuwe manier van samenwerken tussen overheden, het cultuur veld, het onderwijs en het bedrijfsleven. Dit moet leiden tot de ontwikkeling van een zelfredzaam systeem met een divers en kwalitatief goed aanbod van cultuur.

De Roadmap uit de Cultuuragenda bevat stappen die de komende periode worden doorlopen om een beter cultuursysteem, ook voor erfgoed, te realiseren.

Het eerder vastgestelde Uitvoeringsprogramma Erfgoed 2012-2015 past goed in de lijn van de Cultuuragenda. De actielijnen zijn er op gericht om particulieren en organisaties te activeren en in staat te stellen zich in de toekomst zelf voor het behoud van het Brabantse erfgoed in te blijven zetten.

Datum

24 juni 2013

Documentnummer

3452812

Het Uitvoeringsprogramma Erfgoed wordt gemonitord door het PON. In juli 2013 wordt de nulmeting definitief gemaakt en als bijlage bij deze statenmededeling gevoegd. In de nulmeting is bepaald wat de indicatoren zijn die gedurende de uitvoering worden bijgehouden. Monitoring hiervan maakt het mogelijk tussentijds bij te sturen en geeft de basis voor een zinvolle evaluatie aan het einde van het programma, in 2015. De evaluatie geeft dan cijfermatig en kwalitatief inzicht in het bereikte resultaat. Bekeken wordt of de indicatoren ook in de provinciale begroting 2014 opgenomen kunnen worden.

Hieronder wordt voor de overige drie actielijnen van het Uitvoeringsprogramma ingegaan op de gewenste ontwikkeling (van-naar), de indicatoren en de stand van zaken.

<i>Actielijn 2 Erfgoed Media</i>	
Van Ondanks de sterke digitalisering van onze maatschappij is naar schatting momenteel slechts 5% van alle collecties gedigitaliseerd. Hierdoor is het erfgoed te weinig zichtbaar. Zichtbaarheid en eenvoudige ontsluiting is essentieel om de betrokkenheid van de burgers met hun erfgoed te vergroten.	Naar Er is een digitaal platform gecreëerd dat het voor eigenaars gemakkelijk maakt hun collecties te digitaliseren. Erfgoedcollecties zijn digitaal eenvoudig en eenduidig te ontsluiten voor alle Brabanders.
Indicatoren <i>(gebaseerd op 0-meting PON)</i> • Functionerend digitaal erfgoedplatform (Cloud) • Aantal leveranciers (input) • Aantal gebruikers • Aantal en type content • Waardering (van klant) voor het platform	
Stand van zaken Erfgoed Brabant heeft een visiedocument ontwikkeld voor het uitbouwen en opschalen van de 'Brabant Cloud'. Er wordt op grond hiervan een digitaal erfgoedplatform gerealiseerd met inzicht in museumstukken, archieven, foto's, film, tv programma's, radio, monumenten, etc. Er wordt samengewerkt met o.a. archieven, Vrijetijdshuis, musea, Omroep Brabant, heemkundekringen, bibliotheken en de Brabant Collectie.	

Datum

24 juni 2013

Documentnummer

3452812

<i>Actielijn 3 Gebiedsontwikkeling</i>	
Van Bij gebiedsontwikkeling kan meer rekening worden gehouden met het Brabantse erfgoed. Behoud van het erfgoed in zijn context kan daarmee bevorderd worden.	Naar Tijdens een jaarlijks netwerk-evenement ('erfgoedmeeting') worden partijen bij elkaar gebracht om samenwerking te stimuleren. Brabants erfgoed is verankerd in gebiedsontwikkeling. Het vestigings- en leefklimaat van Brabant is versterkt. Brabanders zijn zich bewust van hun erfgoed, doordat dat zichtbaar is geïntegreerd in de eigen omgeving. De betrokkenheid is gegroeid.
Indicatoren <i>(gebaseerd op 0-meting PON)</i> • Aantal erfgoedprojecten in Mijn Mooi Brabant • Plaatsgevonden evenementen	
Stand van zaken De actielijn wordt uitgewerkt in het programma Mijn Mooi Brabant. Een op erfgoed-projecten gerichte paragraaf van de regeling Mijn Mooi Brabant wordt uiterlijk 1 oktober 2013 opengesteld. Momenteel wordt een aantal initiatieven verkend. Kansrijke initiatieven worden ondersteund met kennis, expertise en subsidie vanuit de provincie.	

<i>Actielijn 4 Erfgoedtoerisme en vrijetijdseconomie</i>	
Van Het erfgoedtoerisme is in Brabant in de afgelopen jaren teruggelopen. Het erfgoed wordt te weinig benut voor dit doeleinde, waardoor inkomsten in deze sector achterblijven.	Naar De aantrekkelijkheid van Brabant voor toeristen en de Brabander is versterkt door erfgoed in samenhang (allianties) te presenteren en te verbinden aan economische functies (horeca, vestigingsklimaat, entertainment, recreatie etc).
Indicatoren <i>(gebaseerd op 0-meting PON)</i> • Aantal ondersteunde allianties	
Stand van zaken Het Vrijetijdshuis heeft in juni 2013 een businesscase opgeleverd rond Militair Erfgoed. Op basis hiervan wordt bepaald welke initiatieven kansrijk zijn voor een impuls van erfgoedtoerisme. Er wordt samengewerkt met het programma Vrijetijdseconomie. Daarnaast wordt gewerkt aan versterking van de dwarsverbanden met andere programma's	

zoals Landschappen van Allure, Gebiedsopgave Waterpoort en Grote Erfgoedcomplexen.

Datum

24 juni 2013

Documentnummer

3452812

Naast de vier actielijnen zijn er ook drie instrumenten binnen het Uitvoeringsprogramma uitgewerkt.

- **Erfgoed in Context:** projecten die zowel de materiële kant van het erfgoed als de beleving combineren worden door de provincie ondersteund. De regeling is gestart per 1 april 2013 en er is inmiddels aan twee projecten subsidie verleend. Het betreft in beide gevallen (Boxmeer en Cuijk) een samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en vrijwilligers, waarbij erfgoed door middel van reconstructie en informatiepanelen tot leven komt.
- **Instandhouding monumenten:** ondersteuning van projecten ten behoeve van behoud en zinvol herbestemmen van monumenten. De regeling is opengesteld per 1 april 2013 en komt neer op de restauratie van 2 kerken en 2 molens per jaar gedurende de looptijd van het Uitvoeringsprogramma. Er zijn nog geen aanvragen ingediend.
- **Borgstellingsfonds:** kredietmogelijkheid voor creatieve ondernemers ter financiering van duurzame bedrijfszaken rond erfgoed van regionaal belang. Momenteel wordt uitgewerkt welke nieuwe instrumenten en verdienmodellen het meest effectief zijn. Daarmee worden de ervaringen van de verschillende provinciale fondsen meegenomen.

Europese en internationale zaken

Met name de actielijn Erfgoedtoerisme heeft een internationale component. Ambitie is de (internationale) toerist, recreant en ondernemer naar Brabant te trekken door een interessant erfgoed aanbod, bijvoorbeeld Forten en Linies. Er wordt daarom rondom thema's als Militair Erfgoed en Industrieel Erfgoed gezocht naar mogelijkheden van internationale samenwerking en financiering.

Communicatie

Provinciale Staten worden in 2015 geïnformeerd over de resultaten van het programma op basis van de evaluatie. Voortgang is tussentijds ook zichtbaar in de MLTA.

De externe communicatie is gericht op het activeren, versterken en verbinden van initiatieven. De bestaande infrastructuur wordt daarbij ingeschakeld en ook uitgedaagd om de samenwerking rondom erfgoed meer integraal en duurzamer te maken. Er wordt jaarlijks een erfgoedontmoeting georganiseerd waar partners, onderwijs en initiatiefnemers elkaar kunnen ontmoeten en van elkaar kunnen leren.

Bijlagen

- ## 1. Nulmeting Uitvoeringsprogramma Erfgoed 2012-2015 (PON)

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: J.H.C. Postelmans, JPostelmans@brabant.nl,

toestel (073) 680 83 88

Sociale en Culturele Ontwikkeling/Bureau Cultuur

Datum

24 juni 2013

Documentnummer

3452812